نشریه انجمن
همراهان بدون مرز

ما به قدرت آگاهی و آموزش باور داریم

شماره پنج، بهمن ۱۴۰۰،فوریه ۲۰۲۲

با آموزش به کودکان بال پرواز بدهیم .

ثبت رسمی در کشور دانمارک با کد اقتصادی ۴۱۴۸۴۵۲۷

https://rwb.charity/

فهرست

سمن‌ها و ارتباط با اعضا ۳

جذب عضو اما همچنان به نیازی مداوم باقی می‌ماند، چرا که نیروهای فعلی ممکن اســت به دلایل متفاوت که پیشــتر به آنها اشاره کردیم (سنگین شدن کار حرفه ای در بازه های خاص زمانی و یا مشــغله های دیگر زندگی که همه مهمتر از فعالیتهای داوطلبانه تلقی می شــوند)، از ادامه همکاری معذور باشند.

آموزش همگانی در ایران ۴

در اروپا در هر هزار نفر، یک نفر بی ســواد اســت و در ایران در هر هزار نفر، یک نفر باسواد و این از بدی اصول تعلیم است.

بودجه ی آموزش و پرورش و لزوم تقویت نهادهای خیریه-۲ ۵

شــاخصهای کیفیت آموزش تنها محدود به محیط مدرســه و ساعات حضور در آن نمیشود، بلکه شرایط فیزیکی و روانی کودکان در ساعات پس از حضور در مدرسه تاثیر بسزایی در میزان یادگیری آنها ایفا می کند.

چرا آموزش هنر و موسیقی؟ ۶

در صورتی که آموزش رســمی امکان برابری را برای همه کودکان در این زمینه فراهم نکند کودکان اقشــار کم درآمد بیش از کودکان طبقه متوسط و بالا که امکانات بیشــتری جهت استفاده از آموزش غیر رســمی و یادگیری هنرهای مختلف را دارند با محروم ماندن از هنر از مزایای آن نیز بی‌بهره می‌مانند.

شهروند، حق شهروندی و آموزش ۷

واژه‌ی شهروند که تا پیش از این بیشتر به عنوان صرفا عضوی از یک مجموعه‌ی انسانی (و نه به مفهوم واقعی جامعه!) نامیده می‌شد، نیاز به تغییر کارکرد داشت!

تا کلاس ششم ۸

بچه‌های افغانســتان مدرســه رفتن را "خوش داشــتند". مهم نبود که بعدش در خانه یا "دکان" بزرگترها "وظیفه" ای بگیرند و وقتی برای درس خواندن پیدا نکنند و شــب که برســد چقدر "مانده" شــده باشــند. بچه‌ها مدرسه رفتن را خوش داشــتند و فکر می‌کردند شــاید آغازی باشــد بر پایانی که منتظرش بودند و حتما به سختی‌هایش میارزد.

همراهان بدون مرز در سه ماهه‌ی چهارم ۲۰۲۱ ۹

در سه ماه‌ی چهارم سال ۲۰۲۱ شاهد فعالیت‌ها و برنامه‌های متنوعی بودیم. انجمن با شرکت در برنامه givnig week شرکت گوگل، موفق به جذب همیاری برخی شرکت‌کنندگان این برنامه شد.

بوم‌نقاشی ۱۲

صاحب امتیاز: انجمن همراهان بدون مرز

مدیر مسئول: کارگروه تشکیلات انجمن همراهان بدون مرز

سردبیر: ناصر پویافر

طراح جلد: رویا شمسی نژاد

ویراستار: مهرناز صالحیان

صفحه آرایی: کیانا خلیلی

هیئت تحریریه: آصفه غدیری بیدهندی، شادان مظفری، حامد سقایی، فهیمه ضیایی، مهسا رویین تن

و با تشکر از گروه عکاسی هنرمندان بلوچ، کارگروه مالی و طاهره گلستانی زاده

publication@rwb.charity

سمن‌ها و ارتباط با اعضا

شقایق نظری دبیر روابط عمومی
shaghayegh.naznari@rwb.charity

pexels,2022

اعضای فعال سمن‌ها بدون تردید بزرگ‌ترین سرمایه‌های آن هستند. کار داوطلبانه به دلیل نداشتن ساختارهای مشخص که معمولا در فضاهای حرفه‌ای و غیرداوطلبانه یافت می‌شود (جلسات منظم روزانه یا هفتگی، وجود داشتن حقوق و مزایا، ارتباط مستقیم با ارباب رجوع) وظیفه‌شناسی و جدیتی گاه بیشتر می‌طلبد. اساس جذب نیروی جدید در فضای کاری، عموما سابقه کاری و تحصیلی است اما در مورد سمن‌ها، گاها داشتن سابقه کار داوطلبانه برای عضو جدید با کار با کیفیت در سمن جدید هم‌معنی نیست. علت را شاید بتوان به اولویت پایین کار داوطلبانه در بین مشغله‌های دیگر زندگی و کار حرفه‌ای تعبیر کرد و یا آشنا نبودن با اهمیت کار داوطلبانه از کودکی در جامعه ایران. علت هر چه که هست، پیدا کردن نیروی داوطلب را پیچیده می‌کند. البته نکته مثبتی هم وجود دارد: نیروهایی که حتی سابقه کار داوطلبانه ندارند، پتانسیل تبدیل شدن به نیروهای قوی و جدی را دارند. جذب عضو نیازی مداوم باقی می‌ماند، چرا که نیروهای فعلی ممکن است به دلایل متفاوت از جمله سنگین شدن کار حرفه‌ای در بازه‌های خاص زمانی و یا مشغله‌های دیگر زندگی که ارجح از فعالیت داوطلبانه تلقی می‌شوند، از ادامه همکاری معذور باشند.

در سال گذشته، عضوگیری را از طریق کارگروه جدیدالتاسیس روابط عمومی از سر گرفتیم تا هم باری از دوش دبیران کارگروه‌های دیگر برای پیدا کردن نیروی جدید برداشته شود و هم اطلاعات طبقه‌بندی شده و کاملی را در مورد ساختار و فعالیت‌های انجمن در اختیار نیروهای جدید قرار دهیم تا عضو علاقه‌مند بر اساس این اطلاعات همکاری با کارگروه مورد نظرش را شروع کند. نیروهای علاقه‌مند با پرکردن فرم همیاری در وبسایت انجمن شناسایی و براساس نیاز کارگروه‌ها و قابلیت‌های نیرو، به کارگروه‌ها ارجاع داده شدند. در سال گذشته کارگروه اجرایی (ایران) و کارگروه تشکیلات (زیرشاخه تولید محتوا و وبسایت) پذیرای چند نیروی جدید بودند. در کارگروه تشکیلات، اضافه شدن نیروهایی از کانادا، آلمان، سوئد و ژاپن، امکان تبلیغات گسترده تر در زمان کمپین‌ها را فراهم آورد. در زیرشاخه‌ی تولید محتوا و وبسایت هم به کمک نیروهای جدید، خروجی‌های خوبی به دست آمد؛ از جمله شروع فعالیت در شبکه لینکدین و برگزاری جلسات پرسش و پاسخ در شبکه کلاب هاوس که به جذب چند عضو علاقه‌مند منجر شد.

گزارش‌دهی منظم و دقیق یکی از اولیت‌های همراهان بدون مرز از ابتدای تاسیس بوده است. خوشبختانه با گسترده شدن انجمن و اضافه شدن نیروهای داوطلب به ویژه در زیرشاخه‌های تولید محتوا و وبسایت در سال‌های اخیر، امکان انتشار بهتر، با کیفیت‌تر و دقیق‌تر گزارش‌ها فراهم آمده است. افزایش صددرصدی تعداد خیرین در سال ۲۰۲۱ خیرین مواجه کرد. سوالات مطرح شده که از طریق شبکه‌های مجازی انجمن و وبسایت دریافت شدند به کمک مسئولین شبکه‌ها، روابط عمومی و بعضا دبیر کارگروه‌ها (در صورت سوالات تخصصی‌تر) پاسخ داده شد. به این منظور لیستی طبقه‌بندی‌شده از سوالات متداول خیرین فراهم شد و در اختیار مسئولین شبکه‌های اجتماعی قرار داده شد.

مفتخریم که در سالی که گذشت، موفق شدیم به لطف اعتماد خیرین لبخندی بنشانیم بر لب کودکان سرزمینمان که به دلیل جبر روزگار شرایط سختی را می‌گذرانند.

در سال آینده، علاوه بر گزارش‌دهی طرح‌ها و کمپین‌ها، اخبار منظمی از فعالیت‌های در دست و آتی در اختیار اعضا قرار خواهیم داد.

آموزش همگانی در ایران

ناصر پویافر

«در اروپا از هر هزار نفر، یک نفر بی ســواد است و در ایــران از هر هزار نفر، یک نفر باســواد و این از بدی اصول تعلیم است.»

این قسمتی از مقاله‌ای در روزنامه ثریا (چاپ عثمانی) بود که تاثیری عمیق بر میرزا حســن رشدیه گذاشت و مقصد ســفرش را از نجف به بیــروت تغییر داد. در ســال ۱۲۵۹ به دارالمعلمین بیــروت رفت و در اقامتی ۲ ســاله، عربی و فرانسه و نیز شیوه‌های نو آموزش را فرا گرفت، سپس به استانبول رفت و از مدارس مدرن آنجا بازدید و الفبای صوتی را برای جایگزینی با روش کهنه‌ی آموزش در مدارس نو ابداع کرد. وی آموزش و پرورش مدرن را از نزدیک دید، تمام تلاش خود را به کار بست تا مدارس نوین را در ایران بنا کند.

در ابتــدای دوره قاجــار، آمــوزش در انحصــار مکتب‌خانه‌ها، به روش سنتی خواندن و نوشتن علوم دینی و آموزش درس‌هایی در زمینه احکام و شریعت بود. امیرکبیر پس از سفر به روسیه، متوجه نیاز فوری کشــور به مرکز آموزش عالی شد و از ابتدای صدارت خود، برای ایجاد چنین مرکزی تلاش کرد.

نظام نوین آموزشــی در ایــران، در واقع بــا افتتاح دارالفنون در ســال ۱۲۳۰ خورشــیدی شــکل گرفت، الگوی این مدرسه از نظر ساخت، برنامه‌های درسی و مقررات آموزشی از کشورهای اروپایی، به ویژه فرانســه، اقتباس شــده بود اما در ابتــدا ورود برای همگان به دارالفنون ممکن نبود. مدرســه دارالفنون، مدرسه تبریز، مکتب مشیریه، مدرسه همایونی و مدرســه نظامی تهران از جمله مدارســی هستند که پیش از رشدیه در ایران باز شده بود و همه متعلق به خواص، یعنی محل تحصیل فرزندان اعیان و اشراف و سرشناسان دولتی بود و در حقیقت رشدیه بود که در ابتدا نخستین مدرســه نوین ایران را در محله شیشــگلان تبریز و به دنبال آن پنج مدرسه دیگر را در تبریز و مشــهد براي عامه مردم تأســیس کرد. البته تاســیس و گســترش مدارس جدید با مخالفت‌های بسیاری از ســوی برخی درباریان و تندروها روبرو بود ولی با تلاش رشــدیه و حمایت روشــنفکران و برخی سیاســت‌مداران، مدارس نوین در شهرهای مختلف برقرار شد و پس از آن در دوره‌های مختلف تغییراتی داشته تا به شکل امروزی درآمده است.بررسی فلسفه و هدف آموزش، نقاط ضعف و قوت سیستم‌های آموزشی گوناگون، بسیار گســترده و پیچیده‌تر از آن است که در این مقاله به آن پرداخته شود.تمرکز ما ب یشتر بر اهمیت آموزش کودک است که نه تنها به عنوان یک حق بلکه وظیفه‌ی خانواده، دولت و جامعه است که باید شرایط رشد اجتماعی و یادگیری مهارت هــای مورد نیــاز کودک جهت ارتقــای زندگی وی و جامعه را فراهم آورند.

با توجــه به نقش آموزش در یادگیری مهارت، دانش، هنجارهــا و ناهنجارها و اســتقلال فــردی، انجمن همراهــان بدون مــرز عمده‌ی فعالیت هــای خود را حــول این مهم شــکل داده اســت تا با یاری شــما عزیزان شرایطی فراهم شود تا در وهله‌ی اول کودکان بیشتری از حق آموزش برخوردار شوند و در بلندمدت نیز جامعه از توانمندی ایشان بهره‌مند شود.

1.شبکه رشد - مجله دیجیتال رشد آموزش تاریخ. 2022. مجله دیجیتال رشد آموزش تاریخ - محتوای مجله. [online] Available at: <https://mag.roshd.ir/tarikh/Articles/> [Accessed 16 February 2022].
2.2022. [online] Available at: <https://www.irna.ir/news/> [Accessed 16 February 2022].
3.Noormags.ir. 2022. پیام بهارستان دوره دوم، بهار 1388 - شماره 3 - Noor Specialized Journal Website. [online] Available at: <https://www.noormags.ir/view/en/magazine/number/30604> [Accessed 17 February 2022].

بودجه ی آموزش و پرورش و لزوم تقویت نهادهای خیریه-۲

فهیمه ضیایی

در شـماره‌ی پیشین به پایین بودن سرانه‌ی بودجه‌ی آموزش و پرورش برای دانش‌آموزان ایرانی پرداختیم و ضرورت شـکل‌گیری نهادهای خیریه که به موازات آموزش و پرورش در ارتقاء کیفیت آموزشی تلاش کنند را شرح دادیم. در این شـماره به چگونگی نهادسازی موثر در بهبود سیسـتم‌های آموزشـی و راهکارهای کارآمدسازی این نهادها خواهیم پرداخت.

در ابتـدا به شـرح روش‌هـای ارزیابی کیفـی نهاد غیردولتی-غیرانتفاعی آموزشی کارآمد اشاره خواهیم کرد؛ از مهم‌ترین ویژگی‌های یک نهاد آموزشی کارآمد، کیفیت بالای آموزش آن است. اساسا نهادهای خیریه در مناطقی از جغرافیای هر کشـور تاسیس می‌شوند که سـهم کمتری در کیفیت آمـوزش دارند. بنابراین بـرای ارزیابی میزان موفقیت هر نهاد در ابتدا باید به نقش آن نهاد در ارتقاء کیفیت دانش‌آموزان منطقه‌ی مورد نظر پرداخت.

شاخصه‌های کیفیت‌سنجی یک نهاد آموزشی عبارتند از:

فراینـد یاددهی-یادگیری دانش آمـوزان، معلمان و دست‌اندرکاران آموزشی:

آموزش و پرورش سیستمی یکپارچه است که اجزای آن در ارتبـاط با یکدیگـر معنا و مفهـوم میابند، نه مجزا از هم و غیر سـاخت‌یافته. این شاخصه به جای تمرکز بر معدل و نمرات دانش‌آموزان در پایان سـال تحصیلی، بر کل فرایند سیسـتم آموزشی و زنجیره‌ی عرضـه‌ی خدمات آموزشـی در طی سـال تحصیلی نظارت می‌کند. روشـی که با پیدا کـردن گلوگاه‌های مسـدودکننده‌ی جریان صحیح آمـوزش و پرورش کـودکان، راه را بـرای هرچه بهینه‌تـر کردن آموزش ایشان هموار می‌کند.

تمرکز بر استعدادیابی بر مبنای هوش چندگانه:

«هواردگارنـر» در رابطه با هـوش چندگانه می‌گوید: مردم ذاتاً دارای هر دو زمینه ضعف و قوت هسـتند. استعداد و توانایی موجود در آنان، صرفاً در زمینه برنامه درسـی، زبـان و اعداد و ارقـام ریاضی (که هدف اصلی بسـیاری از آموزش‌ها، ارزشـیابی‌ها و گزارش‌هاست) متمرکز نمی‌شود، بلکه این توانایی‌ها از طریـق پنج روش شـناختی دیگر در زمینه رشـد بررسـی می‌شـوند. این روش‌ها عبارتند از: شناخت اعمـال حرکتی بـدن، شـناخت امکانـات مکانی، موسیقی‌شناسی، شـناخت عوامل درون فردی و بین فردی.

نظریه« گاردنر» در عین سادگی، به این فرض بنیادین اشـاره دارد که کودکان با یکدیگر متفاوتند و بیش از آنچه تاکنـون در مورد آنها تصور می‌شـد، قابلیت و توانایی دارند.

آنچه که در مناطق کمتر برخوردار بسـیار مشـاهده می‌شود این است که کودکان ساکن در این مناطق به ندرت در کل زندگی خود این فرصت را پیدا می‌کنند که از مشـاوره‌ی افراد کاردان در حوزه استعدادیابی بهره‌مند شـوند. حال آنکه در میان آنان استعدادها و نبوغ‌های چشـمگیر بسیاری وجود دارد که در صورت شناسایی می‌تواند در تغییر مسیر زندگی این کودکان و بهبود آن بیش از حد تصور موثر باشد.

بعد از استعدادیابی کودکان، نوبت به فراهم ساختن امکانات و بستر مناسب برای رشد توانمندی‌های آنان می‌رسد.

توجه به کلیت وضعیت دانش‌آموزان:

آنچه که در مناطـق کمتر برخوردار به لحاظ اقتصادی مشهود است، ناتوانی خانواده دانش‌آموزان در فراهم کردن ابتدایی‌ترین نیازهای فرزندانشان نظیر خوراک، پوشـاک و ایجاد امنیت روانی اسـت. شاخص‌های کیفیـت آموزش تنهـا محدود به محیط مدرسـه و ساعات حضور در آن نمی‌شـود، بلکه شرایط فیزیکی و روانی کودکان در سـاعات پس از حضور در مدرسه تاثیر بسـزایی در میزان یادگیری آنهـا ایفا می‌کند. بنابراین توجه به معیشت آنان، سلامت جسم و روان کـودکان (که اغلب در معرض مخاطـرات جدی قرار دارد) و تلاش برای بهبود آن به ارتقاء کیفیت آموزش کودکان می‌انجامد.

در شماره‌های آینده به بررسی دیگر روش‌های ارزیابی نهادهای خیریه و اجتماعی خواهیم پرداخت.

.رادیو فردا. 2022. رادیو فردا
[online] Available at: <https://www.radiofarda.com> [Accessed 16 February 2022].

چرا آموزش هنر و موسیقی؟

مهسا رویین تن

در مـــدارس ایران آموزش رســـمی همگانـــی هنر به آموزش نقاشـــی در دبســـتان و آمـــوزش طراحی و خطاطی در مقطع راهنمایی محدود شده است. وجود این درس خود نشـــان از آگاهی مسئولین آموزش و پرورش در کشورمان نسبت به اهمیت آموزش هنر به کودکان دارد. اما متاســـفانه این درس اغلب به دلیل شیوه سنتی آموزش، نداشتن معلمین مرتبط و نادیده گرفتن اهمیت نقاشی و خطاطی در مقایسه با سایر دروس از طرف مدرسه و خانواده ناکارآمد اســـت. همچنین در طرح این درس تلاشی برای آموزش ســـایر انواع هنر نشده است. موسیقی یکـــی از مهم‌ترین هنرهایی اســـت که آموزش آن در مدارس ما نادیده گرفته شـــده است. وقتی از آموزش هنر صحبت می‌شـــود علاوه بر آموزش موســـیقی و نقاشی، مجسمه‌ســـازی، رقص، تئاتر، منبت‌کاری و ... نیز در نظر گرفته می‌شوند.

در ایران آموزش بیشـــتر هنرها از جمله موســـیقی به صورت غیررســـمی و خارج از مدرسه دنبال می‌شود و به همین دلیل آمار دقیقی از آن در دســـت نیســـت. در صورتی که آموزش رســـمی امـــکان برابری را برای همه کودکان در این زمینه فراهم نکند کودکان اقشـــار کم‌درآمـــد بیـــش از کودکان طبقه متوســـط و بالا که امکانات بیشتری جهت استفاده از آموزش غیررسمی و یادگیری هنرهای مختلف را دارند با محروم ماندن از هنر از مزایای آن نیز بی‌بهره می‌مانند.

تا امـــروز در دنیا تحقیقات متعـــددی در زمینه تاثیر آمـــوزش انواع هنر به ویژه نقاشـــی و موســـیقی بر کـــودکان صورت گرفته که همگـــی بر فواید و اهمیت ایـــن موضوع تاکید دارند. در این یادداشـــت به طور خلاصه به تعدادی از آنها پرداخته می‌شود:

۱- آموزش هنر و موســـیقی به تقویت مغز کودکان و نوجوانان منجر می‌شـــود. این امر زمینه یادگیری بهتر علوم دیگر مثل ریاضی را برای آنان فراهم می‌نماید.

۲- هنر با افزایش خلاقیت کودکان سبب بروز نوآوری های علمی در آنها نیز می شود.

۳- آمـــوزش هنـــر و موســـیقی بـــا افزایـــش انگیزه بچه‌ها و مشـــارکت آنان در مدرسه شانس موفقیت تحصیلی‌شان را افزایش می‌دهد.

۴- یادگیری موسیقی و حتی گوش دادن به موسیقی نه تنها در کودکان، بلکه در بزرگسالان نیز به تقویت حافظه منجر می‌گردد.

۵- گروه‌های موسیقی یا سایر گروه‌های هنری، به انـــدازه‌ی ورزش‌های گروهی می‌تواننـــد مهارت‌های اجتماعی کودکان را تقویت کنند.

۶- یادگیری هنر و موســـیقی در خردسالی به تقویت مهارت‌های زبانی کودک کمک چشمگیری می‌کند.

۷- آموزش مهارت‌های هنر و موســـیقی در خردسالی تفکـــر انتقادی و حل مســـاله را در کـــودکان افزایش می‌دهند.

۸- تحقیقـــات نشـــان داده بازخوردهایی که کودکان در گروه‌های هنـــری از یکدیگر دریافت می‌کنند باعث افزایش اعتماد به نفس آنان می‌شود.

۹- یادگیری در مورد هنر و موسیقی سایر فرهنگ‌ها به کودکان کمک می‌کند تا با سایر فرهنگ‌ها و انسان‌ها ارتباط بهتری برقرار کنند.

۱۰- هنر یادگیری مفاهیم انتزاعی و دشـــوار را آســـان می‌کند.

به طور کلی، هنر با تاثیر بر جهان‌بینی افراد در پرورش نقشـــی کلیدی ایفا می‌نماید. باید در نظر داشـــت در آموزش هنر نیز مانند آموزش علوم مختلف شـــیوه‌ی آمـــوزش، توانایـــی معلم، امکانـــات و خانواده نقش بســـزایی در میـــزان اثرگذاری آن بر عهـــده دارند. به عـــلاوه، لازم اســـت فرصت تجربه هنرهـــای مختلف در اختیـــار کودک قرار گیرد تـــا در زمان کافی علاقه و توانایی های او بروز نمایند.

Art and Music Center | Lessons for all Ages. 2022. 10 Reasons Why Kids NEED Art & Music — Art and Music Center | Lessons for all Ages. [online] Available at: <https://www.artandmusiccenter.com/blog/2019/4/23/10-reasons-why-kids-need-art-and-music> [Accessed 16 February 2022].

شهروند، حق شهروندی و آموزش

حامد سقایی

دنیا در حالی دو دهه از هزاره‌ی سوم میلادی را سپری می‌کند که همچنان بی‌عدالتی، ظلم، عدم دستیابی به صلح پایدار، پایمال شـــدن حقوق، عدم یکسان‌نگری اقشار به امکانات جامعه و...، از اساسی‌ترین معضلات آن است.

در میانه‌ی قرن پیشـــین با تشـــکیل ســـازمان ملل و تصویـــب اعلامیه جهانی حقوق بشـــر، بارقه امید در دل‌هـــای عدالـــت خواهان جهان جوانـــه زد که نوید رســـیدن به صلح و امنیت پایـــدار در نظام جهانی را مـــی‌داد. اما چندی نگذشـــت که بحران‌ها و ســـنگ اندازی‌های پیاپی از جانـــب صاحبان قدرت و ثروت، این علامت ســـوال اساســـی را به اذهان متبادر نمود که آیا رســـیدن به چنین جهانی شدنی است یا صرفا مجموعـــه‌ای از فرمان‌هایی اســـت کـــه قابلیت اجرا ندارد!؟ آیا اصحاب قـــدرت در نهایت حاضر خواهند شـــد مردم عادی را صاحب اختیـــار جامعه بدانند و قدرت تصمیم‌گیری اصلی را از آن مردم بدانند!؟

گذشـــت زمـــان و اصرار بـــر پیگیری حقـــوق مطرح شـــده در بیانیه حقوق بشـــر، در کنار جانفشانی و از خودگذشتگی معتقدان به درستی مسیر نشان داد که بله، شدنی اســـت هرچند که مسیری صعب‌العبور در راه اســـت. برای مثال زنان، به عنوان نیمی از جامعه که قرن‌ها در زیر سیطره‌ی حکومت‌های مردانه چه در اجتماع و چه در خانواده حبس شده بودند، توانستند هم‌ردیف مردان، حق رای به دســـت آورند و خود به عنوان شـــخصیتی هم‌تراز با مردان در حق سرنوشت خویش سهیم باشند.

در این مســـیر اما آنچه که برهمـــگان مبرهن گردید این بود که جامعه برای رسیدن به حق خویش، خود باید دســـت به کار شود. اجتماعی می‌تواند به اهداف والای انسانی برسد که تک تک اعضای جامعه، نسبت به آنچه در حال وقوع و شـــکل‌گیری است، دغدغه و واکنش داشته باشند. اینست که مفهومی جدید در

عکس : محسن هیئتیان

قالب نام شـــهروند به جریان فکری متفکران بیش از پیش راه یافت.

واژه‌ی شـــهروند که تا پیش از این بیشـــتر به عنوان صرفـــا عضوی از یـــک مجموعه‌ی انســـانی (و نه به مفهوم واقعی جامعه!) نامیده می‌شـــد، نیاز به تغییر کارکـــرد داشـــت! اگر تا آن زمان شـــهروند را کســـی می‌نامیدنـــد که در این مجموعه زاده می‌شـــود، طبق قوانیـــن حاکم زندگی می‌کند تا به پایان زنده بودنش برسد، اگر "شهروند خوب" آن بود که بیش از بقیه بله قربان‌گوی صاحـــب قدرت خویش بود، اکنون برایش حق و حقوق مطرح می‌شـــد و حق‌خواهی را در صدر خواسته‌های خود از محیط می‌دانست.

انســـان آن زمان اینک با ماده‌ی ۵۵ منشور سازمان ملل متحد آشـــنا شده بود که احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساســـی را مبنای تحقق صلح و امنیت در جهان می‌دانست. برای رسیدن به این هدف نیازمند به نه تنها مجموعه افرادی که در کنار هم زنده‌اند است، بلکه نیاز اساسی به جامعه‌ای دارد که تک تک اعضای آن جامعه نسبت به حقوق، تکالیف و مسئولیت‌های خود، برای رســـیدن به اهدافش دغدغه‌مند باشـــند. به این نتیجه رســـید که افراد متعهد، مسئول و آگاه خواهند توانست نظامی عادل و قانونمند را بر جامعه خویش حکمران کنند.

در این جامعه هر انســـان تبدیل به فردی مســـتقل خواهد شد که دارای حس مسئولیت نسبت به محیط زندگی خود اســـت و برای حق آزادی، حق مشارکت، حق انتخاب و... تلاش خواهند کرد.

اما راه رســـیدن بـــه این جامعه و چنین شـــهروندان دغدغه‌مندی چیســـت؟ راه حل را ماده‌ی ۶۲ اعلامیه جهانی حقوق بشـــر ارائه می‌دهد کـــه برخورداری از آموزش و پرورش را در جهت رشد شخصیت انسانی، حقی همگانی می‌داند و برقـــراری آموزش و پرورش رایگان را در حد تعلیمات ابتدایی خواســـتار است. به بیانی دیگر، راه تشـــکیل چنیـــن جامعه‌ای را نه صرفا اقدامی دســـتوری می‌داند کـــه پیش‌فرضی برای آن تعییـــن می‌کند و آن دفاع از حـــق آموزش و پرورش همه‌ی آحاد جامعه اســـت. آنگونه که هر عضو جامعه از درون، خود را مسئول نسبت به احقاق حقوق خود و یکایک شـــهروندان جامعه بداند و این به دســـت نخواهد آمد، جز آموزش.

به کلامی ســـاده‌تر می‌تـــوان گفت کـــه از جامعه‌ای می‌توان انتظار رونـــدِ بهبودیِ اجتماعی داشـــت که علاوه بر دولـــت و حاکمان جامعه که وظیفه‌ی تامین حقوق آموزشی کودکان را دارند، هرکدام از شهروندان جامعه نســـبت به کودکان اجتماع خویش احســـاس مسئولیت کنند و برای برقراری این حق طبیعی دست در دســـت هم دهند و با جدیت تلاش نمایند؛ و این یعنی هر کدام از ما!

تا کلاس ششم

آصفه غدیری بیدهندی

تابســتانی که مسافر کابل بودم، "بَچَک" مدرسه‌ای‌ها را می‌دیدم که روزها در "سَرَک" راه "مکتب" و "لیسه" تــا "خانَه" را می‌رفتند. "پُرســان" که کــردم فهمیدم مدرسه‌های افغانستان، سه ماه زمستان را تعطیل‌اند. نه که ســوز ســرمای آنجا آنقدرها باشــد، ولی برای آن‌هایی که پدرشــان "موتور" (ماشــین) یا فرصت رسانیدنشــان را نداشــت، بــرای آن کوچه‌هایی که اتوبــوس و مترو درش نبود، برای کســانی که کفش و لباس مناســب نداشــتند و کلاس‌هایی که احتمالا بخاری‌ای گرمشان نمی‌کرد این بهترین راه حل بود.

از نــگاه من ولــی، فصلش فرقی نمی‌کــرد، رفتن به مدرسه آنجا هیچ ســاده نبود. اما شوقی در چشمان این بچه‌ها می‌دیدم که نــه نبودن چیزهایی که باید خاموشــش می‌کرد و نه انفجارهــای گاه و بیگاه که مدرسه‌ها را، خصوصا آن‌ها که دخترکان دانش‌آموزش بودند هدف می‌گرفتند.

بچه‌های افغانستان مدرسه رفتن را "خوش داشتند". مهم نبــود که بعــدش در خانه یــا "دکان" بزرگترها "وظیفــه" ای بگیرند و وقتی برای درس خواندن پیدا نکنند و شــب که برســد چقدر "مانده" شده باشند. بچه‌ها مدرسه رفتن را خوش داشتند و فکر می‌کردند شــاید آغازی باشــد بر پایانی که منتظرش بودند و حتما به سختی‌هایش میارزد.

تا آن روز که شــبیه هر روز دیگــری بود. باید تعجب می‌کردیــم کــه چطور به چنــد ماه فقــط، جمهوری افغانســتان به امارت اسلامی تبدیل شــد. اما دیگر بــازی را حفظ بودیم و عجیب نبود که چطور آن همه که سال‌ها ریســیده بودند باز پنبه و همه چیز دوباره عوض شد...

حــالا درس خواندن برای دختران، طبق قانون فقط تا سال ششــم ممکن است. سال ششمی‌ها باید حدودا یازده-دوازده ساله باشند. احتمالا هنوز بازی و نقاشی می‌کنند. دوست‌های تازه در مکتب پیدا می‌کنند.

شاید یواشکی سر کلاس، برای هم نامه بنویسند و در راه خانه دســت هم را گرفته، بلند بلند شعر بخوانند. سال ششــمی‌ها نه طالبان را درست می‌شناسند و نه می‌دانند که آمریکا دقیقا کجای نقشه‌ی جغرافیاست. فقط یــک روز می‌فهمنــد که دیگر لازم نیســت آن مقنعه‌ی سفید را "شُشته" کنند، که قرار نیست مدرسه بروند.

نمی‌دانم مادرجان و پدرجانشــان، -آنطوری که خود افغان ها صدایشــان میزنند- چه برایشــان خواهند گفــت؟ که "دلت جمع باشــد بچــک"، آخرش "جور می‌شــود"؟ یک روزی شــاید مکتب باز شد و تو که دیگر دوازده ســاله نیستی و نمی‌دانم چند سال داری آن وقت، کلاس ششم را از سر می‌گیری؟ غصه نخور، بلاخره یک‌طوری پشــت آن میز و نیمکت کوچولو جا می‌شــوی؟ نترس، شاید این بار ســر هر میز به جای چند نفر، فقط یک نفر را نشاندند؟

یــا می‌گردند دنبــال راهی که گلوله‌هــا را دور زده و مرزهایی را رد کرده، حتی بــه هواپیمایی که می‌رود چنگ بزنند که برســند جایی که کلاس ششمی بودن جرم نباشد؟

نمی‌دانــم من اگر بودم به بچک دوازده ســاله‌ام چه می‌گفتم؟

بــرای همین ســراغ فاطمــه رفتم. دوســتی که در مزارشــریف به قــول افغان‌ها "پیدا" (متولد) شــده، در ایران "ماســتری" (کارشناسی ارشــد) روانشناسی خوانده، در "پوهنتون" (دانشگاه) تعلیم و تربیت شــهید استاد ربّانی کابل استاد و مشاور روانی زنان و دانشجویان در دفاتر بین المللی بوده. فاطمه به هر فرصتی بــرای مهاجرت نه گفته بود که در وطنش بماند و فکرش را نمی‌کرد روزی به ناچار از میان آتش و خون خودش را تا فرودگاه رســانده و آنجا، انفجار ورودی پروازش را طوری نابود کرده باشــد که ســر از هواپیمایی دیگر و به مقصد دیگری درآورد.

فاطمه که سرنوشت حالا به آلمانش رسانده، به عنوان زنی فعال در حوزه‌های اجتماعی و حقوق بشــری (که پــس از گروه‌های نظامی در معرض بیشــترین خطر از ســوی طالبان قرار دارند) چاره‌ای جز ترک کشورش نداشــته؛ و چه کسی بهتر از او برای حرف زدن درباره ی آینده‌ی دختران افغانستان؟

ممنوعیــت تحصیل که اولین باری نیســت برای این دختــران اعمال شــده، فاطمه را یاد ســال‌های دور نوجوانی‌اش می‌اندازد. وقتــی مهاجری در ایران بود و دوران دبیرســتانش مصــادف با وقتی شــد که در نتیجــه‌ی تصویــب قانونی، کودکان افغــان از درس خواندن در مدارس ایران منع شدند.

فاطمه عواقب این اتفاق را بــه خوبی به خاطر دارد: در ذهن اغلب خانواده‌های افغان، دختر یا به مکتب می‌رود یا به خانه‌ی شــوهر. نــه گزینه‌ی دیگری بود و نه صبری که ســال‌های بلاتکلیفی را تاب بیاورد به امید روزی که شــاید قانون عوض شده و زندگی سر سازگاری بگذارد.

ایــن بار هم، نتیجه‌ی این قانــون در اغلب موارد جز تــرک تحصیل دائمی و کودک‌همســری، چیز دیگری نمی‌تواند باشد...

همراهان بدون مرز در سه ماهه‌ی چهارم ۲۰۲۱

در ایـــن سلســـله گزارش‌هـــا به طور خلاصـــه روند اجرای طرح‌های مصـــوب انجمن، میزان همیاری‌ها و وضعیـــت کلی انجمن در ســـه ماهه‌ی گذشـــته‌ی میـــلادی را به اطـــلاع خوانندگان عزیز می‌رســـانیم. امید اســـت که این گزارش‌ها به شـــفافیت بیشـــتر عملکرد انجمن منجر شـــود و همراهان عزیز را بیش از پیش از اخبار، روند و رویکرد انجمن آگاه ســـازد. این گزارش، خلاصه‌ای از آنچه در ســـه ماهه گذشته انجام شـــده، می‌باشـــد و جزییات دقیق هر طرح، از طریق وبسایت و شـــبکه‌های مجازی انجمن منتشر می‌شـــوند و همراهان عزیز می‌تواننـــد با مراجعه به وبســـایت، از تمامـــی اخبار و فعالیت‌هـــای انجمن آگاه شـــوند. همچنین، امکان همیـــاری مالی منظم و مـــوردی، از طریق درگاه اینترنتی فراهم اســـت و همراهـــان می‌توانند با اطمینـــان و به راحتی به‌طور آنلاین، همیاری مالی داشته باشند.

https://rwb.charity/general-donation-form/

در سه ماه ی چهارم ســـال ۲۰۲۱، شاهد فعالیت‌ها و برنامه‌های متنوعی بودیـــم. انجمن با معرفی برنامه خـــود در givinig week شـــرکت گـــوگل، موفق به تامین هزینه‌هـــای تکمیل مدرســـه‌ای نیمه کاره در استان کرمانشاه شد. همچنین جلسه‌ی کادر اجرایی انجمـــن برگزار شـــد که در آن هیئت رئیســـه ضمن ارایه‌ی گزارش، به تبادل نظر و پیشـــنهاد با اعضای اجرایی انجمن پرداخت. در این مدت بررســـی‌ها و گفتگوها پیرامون طرح عیدانه ۱۴۰۱ نیز آغاز شد.

طرح‌هـــای تصویب و اجرا شـــده‌ی انجمن در ســـه ماهه‌ی چهارم سال ۲۰۲۱ به شرح ذیل هستند.

• حمایـــت ماهیانه از انجمن مهـــر غریب بروجرد به مدت یک سال، ۶۰ میلیون تومان

• تامیـــن هزینه‌ی رهن منزل برای خانواده‌ی ۴ نفره، ۱۲ میلیون تومان

• خریـــد کتاب و برگزاری کلاس کنکور برای ۲۰ دانش آموز، ۳۲/۵ میلیون تومان

• هزینه‌های درمان و کمک هزینه تحصیلی فرزندان خانواده ۵ نفره، آبان ۱۴۰۰، ۲۱/۶ میلیون تومان

• خرید بســـته های اقلام ضـــروری مصرفی برای ۲۴ نفر، ۹/۵ میلیون تومان

• اهدای بســـته‌های یلدا شـــامل آجیل، پشـــمک، شـــکلات، میوه برای ۴۰۰ دانش آموز برای شب یلدا، ۱۰۰ میلیون تومان

• بازســـازی مرکز آموزشی با همکاری گروه کیانا برای ۲۰۰ دانش آموز، ۵۰ میلیون تومان

• تامین هزینه سرویس ۱۰ دانش آموزان به مدت ۹ ماه، ۱۸ میلیون تومان

بـــا حمایت‌هـــای شـــما همراهان گرامـــی و تلاش کارگروه‌هـــای مختلف انجمن در ســـال ۱۴۰۰ تا کنون ۳۰۸۹ نفـــر در قالب ۲۶ طرح موردی و ماهیانه مورد حمایت انجمن قرار گرفته‌اند.

کارگروه مالی انجمن همراهان بدون مرز هر سه ماه، گزارشـــی دقیق و شفاف از میزان درآمدهای انجمن، هزینه‌های جاری انجمن، یاری‌رسانی‌های انجمن به طرح‌های مصوب و اجرا شـــده ارائه می‌دهد. هریک از اعضا می‌توانند ســـوالات و ابهامات خود را با دبیر کارگروه و یا بازرس انجمن مطرح نمایند.

لازم به ذکر است که انجمن از تمامی همراهان خود تقاضـــا دارد که طرح‌ها و فعالیت‌هـــای انجمن را از طریق مشارکت‌های ماهیانه و منظم همراهی کنند. کمک‌های منظم ماهانه، به انجمن امکان اختصاص منظم منابع مالی را برای طرح‌هایی مانند بورسیه‌ی تحصیلـــی دانش‌آموزان پرتلاش فراهـــم می‌کند. با اطلاع‌رســـانی‌های انجمن پیرامون اهمیت همیاری ماهانه و نیز حمایت همراهان عزیز، تعداد همراهان منظم انجمن به ۶۶ نفر افزایش یافت و امید اســـت کـــه با توجه بـــه طرح‌ها و چشـــم‌انداز انجمن، این تعداد همچنان افزایش یابد.

مجموع همیاری‌ها به انجمـــن در این مدت معادل ۱۸۵۳۰/۲ یورو بوده است که با جزئیات بیشتر در

شکل شماره ۱

شـــکل‌های شماره‌ی ۱ و ۲ نشـــان داده شده است. تمامی همیاری‌های مالی انجمن از طریق وبســـایت انجمن صورت می‌گیرد.

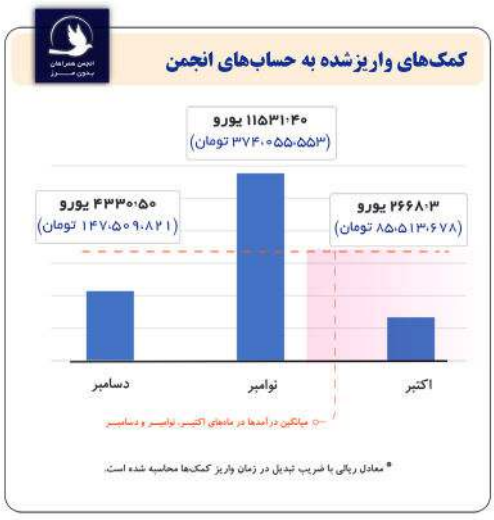

شکل شماره ۲

همیاری‌های انجمن در بخش‌های مختلف با توجه به اهداف تعریف شـــده‌ی انجمـــن، بـــه همراه بودجه‌ی درنظر گرفته شـــده، در شـــکل‌های ۳ و ۴ قابل مشـــاهده است. لازم به یادآوری اســـت که جزییات تصویب و اجرای همه‌ی طرح‌ها در گزارش اختصاصی هر طرح و نیز گزارش مالی، به طور جداگانه در اختیار اعضا قرار می‌گیرد.

شکل شماره ۳

شکل شماره ۴

طرح های اجرا شده

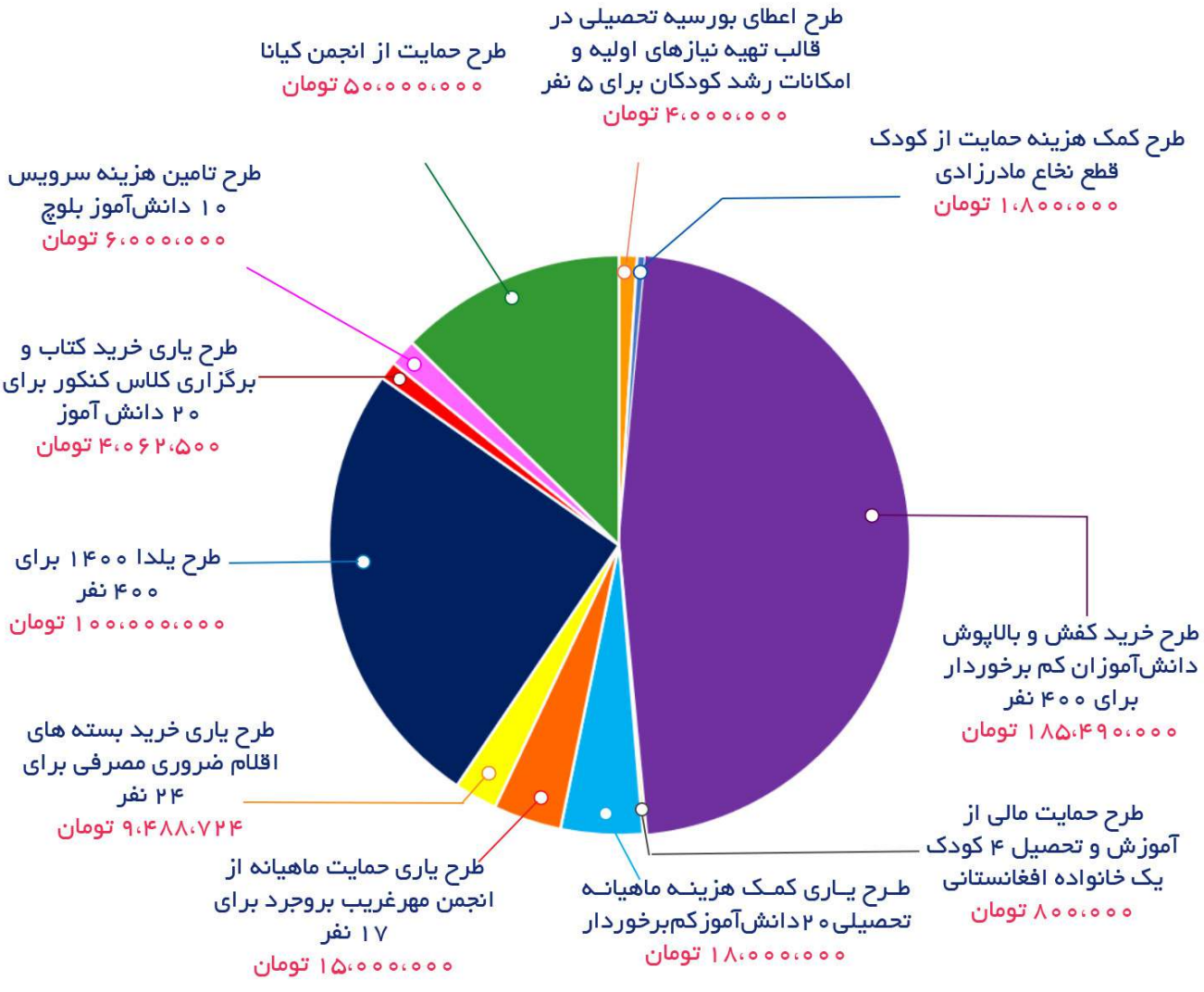

همراهان بدون مرز همواره بر این تلاشند که در گستره‌ی جغرافیایی حداکثری، یاری‌رسانی‌های خود را انجام دهند. رویکرد و عقیده‌ی ما، یاری‌رسانی فارغ از مرزهای جغرافیایی است. در شکل شماره ۵ گستره‌ی جغرافیایی کمک‌های مالی همراهان بدون مرز در سه ماهه‌ی سوم سال ۲۰۲۱ قابل مشاهده است.

تلاش انجمن شناسایی افراد کم برخوردار توسط رابطین معتمد، فراهم آوردن امکانات و تسهیلات در حد توان مجموعه و در عین حال حفظ کرامت انسانی تمام افراد است. در هیچ یک از گزارش‌هایی که برای اعضای انجمن و نیز در صفحات مجازی انجمن منتشر می‌شود، تصویر، نام و مشخصات فرد کم‌برخوردار گفته نمی‌شود. به امید آنکه تمام کودکان از حق تحصیل برخوردار باشند و همه‌ی انسان‌ها، فارغ از مرز و نژاد از حداقل‌های رفاهی زندگی روزمره برخوردار باشند.

بر این باوریم که وظیفه‌ی انسانی هر یک از ما ایجاب می‌کند که با هدف ارتقای آگاهی جمعی آینده‌سازان کشورمان، در کنار هم بسترهایی با ثبات برای آموزش و تحصیلِ فرزندانِ ایران فراهم آوریم. ما به قدم‌های کوچکمان امید داریم تا با همراهی شما عزیزان، هر چه بیشتر در راستای عدالت آموزشی و فراهم نمودن امکان تحصیل برای دانش آموزان قدم برداریم.

شکل شماره ۵

انجمن همراهان بدون مرز

پراکندگی جغرافیایی طرح ها

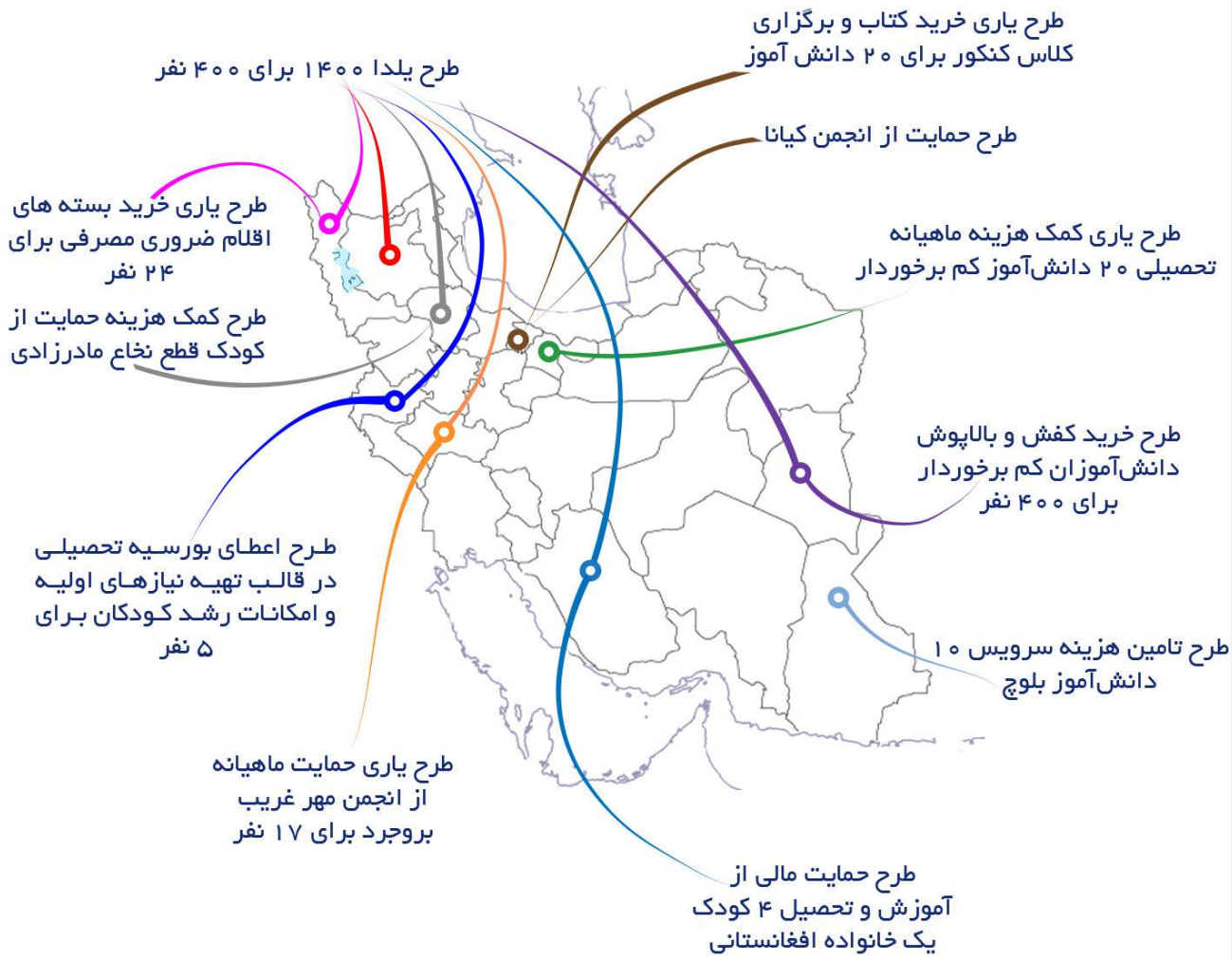

بوم نقاشی

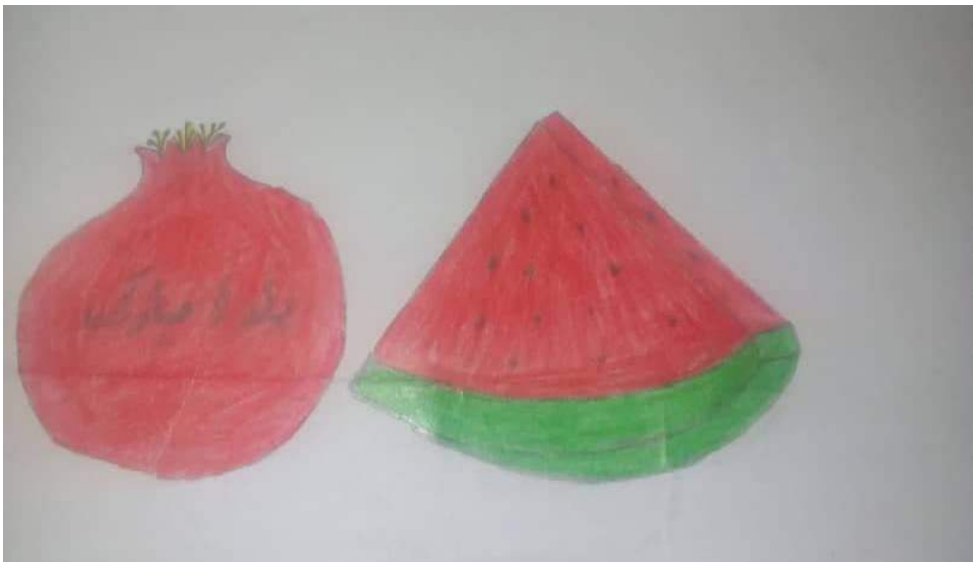

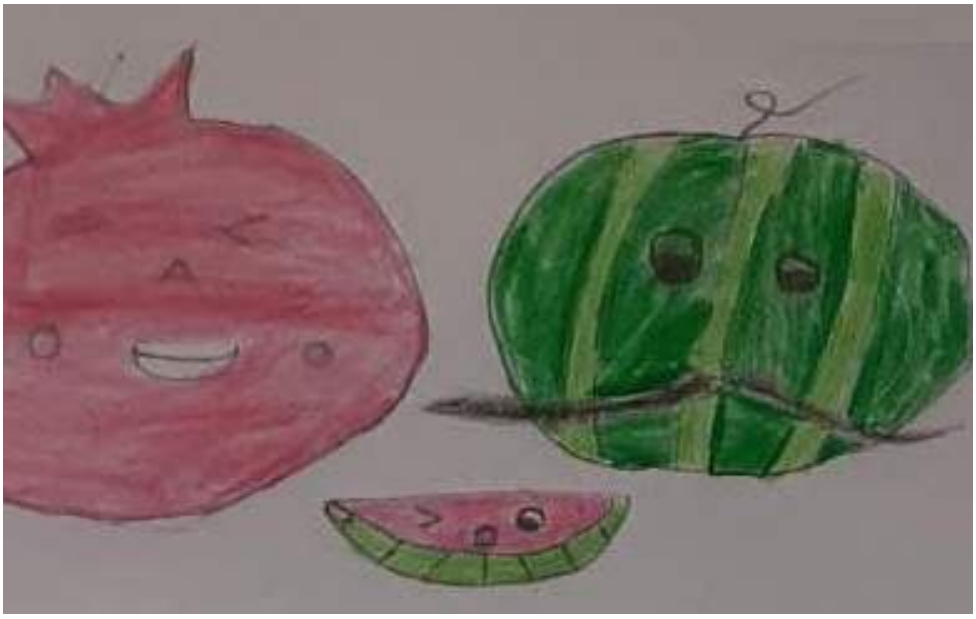

نـــگاره هایی از زهـــرا، یســـنا، محمد، ابوالفضـــل، محمد، امیرمهدی عزیز برای انجمن همراهان بدون مرز.

فارسی
همراه بدون مرز باشیم...
هنرمندان بلوچ
BaluchArtists